

*Поплавська І.В.,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
innapoplavska@ukr.net*

ТУРИСТИЧНА ІНФРАСТРУКТУРА ПОДІЛЬСЬКИХ ОБЛАСТЕЙ ЯК УМОВА РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

Вступ. Інфраструктура сприяє формуванню туризму в регіоні, визначає туристичну спеціалізацію і профіль, адже від наявності інфраструктурних зв'язків між окремими об'єктами залежить якість обслуговування на тій чи іншій території. Важливо підкреслити зростаючу значущість галузі туризму та її інфраструктури для економіки території в цілому, адже існують тісні взаємозв'язки з господарюючими суб'єктами близько 50 супутніх галузей.

Виклад основного матеріалу. Туристична інфраструктура – це сукупність штучно створених рекреаційних закладів (санаторії, бази відпочинку, готелі, ресторани та ін.) та супутніх об'єктів, побудованих для загального користування за рахунок державного інвестування (автомобільні та залізничні дороги (шляхи), пункти пропуску, аеропорти, лікарні, школи тощо). Послуги інфраструктури відіграють свого роду роль, яка зв'язує різні сектори туристичної галузі, включаючи кінцевого споживача та початкове визначені процесом становлення індустріального, а згодом – постіндустріального суспільства, адже таке суспільство не може обходитись без них.

Згідно із Законом України «Про туризм» туристична інфраструктура – сукупність різних суб'єктів туристичної діяльності (готелі, туристичні комплекси, кемпінги, мотелі, пансіонати, підприємства харчування, транспорту, заклади культури, спорту тощо), які забезпечують прийом, обслуговування та перевезення туристів [1].

Інфраструктуру індустрії туризму не слід, однак, розглядати як окрему сферу економіки, як таку, що не має нічого спільного з іншими видами бізнесу. Незважаючи на те, що вона за деякими ознаками відрізняється від інших сфер бізнесу, не можна прийняти цю обставину як зручну причину для її відділення

від управлінської практики і процедур, застосовуваних в інших сферах економіки.

В складі Подільського регіону нами виділяються Вінницька, Тернопільська та Хмельницька області. Площа району – 60,9 тис. км² або 10,1 % загальної території України. Пріоритетними видами туристичної діяльності Подільського регіону залишаються внутрішній та виїзний туризм. Так, туроператорами та турагентами протягом 2014 р. було обслуговано 65,137 тис. осіб. При цьому за кордон виїжджало 31,617 тис. осіб (48,5 % від загальної чисельності туристів та екскурсантів, обслугованих суб'єктами туристичної діяльності Поділля), питома вага внутрішніх туристів склала 26,4 % від загального туристичного потоку регіону. Крім того, регіональними туристичними підприємствами у 2014 р. було обслуговано 16,3 тис. екскурсантів, що становить 1,4 % від їхньої загальної чисельності в Україні.

Для обслуговування приїжджих у регіоні станом на 01.01.2015 р. працювало 215 готелів та аналогічних засобів розміщення, що становить 8,1 % від загального показника по країні. По областях кількість готелів та аналогічних засобів розміщення наступна: у Хмельницькій – 84, Вінницькій – 73, Тернопільській – 58. Протягом останніх п'яти років у Подільському регіоні спостерігається збільшення кількості готелів та аналогічних засобів розміщення на 41,9 %. Середня забезпеченість готельними місцями в регіоні на 1000 жителів складає 2,1 місця. Одноразова місткість готельної бази – 8172 місця. Підприємствами готельного господарства регіону за 2014 р. було обслуговано 340,538 тис. туристів.

Табл. 1

Засоби розміщення областей Подільського регіону, 2015*

Територія	Засоби розміщення		Готелі	К-сть розміщених осіб		Середня місткість, осіб/заклад
	усього, од.	у % до загальної к-сті		усього, тис. осіб	% до загальної к-сті	
Україна	1966	100	1457	1282	100	27,0
Вінницька	55	2,8	55	37,0	3,4	18,4
Тернопільська	44	2,2	43	78,7	6,1	31,8
Хмельницька	38	1,9	38	46,0	3,6	35,5
Подільський регіон	137	6,9	136	128,4	13,1	28,6

* розраховано за [42, 44, 46]

На 01.01.2015 р. у Подільському туристичному регіоні нараховувалося 2675 підприємств ресторанного господарства.

Найменша їх кількість знаходиться у Тернопільській області (933 од.), а найбільше – у Вінницькій (1204 од.). Протягом 10 років їх загальна кількість збільшилася на 2,6%.

За результатами оцінки забезпеченості населення Подільського туристичного регіону об'єктами ресторанного господарства найвища – вісім підприємств на 10 000 осіб – спостерігається в Тернопільській області, 6,1 та 6,3 відповідно – у Хмельницькій та Вінницькій областях.

У 2015 році населення Хмельницької області обслуговували 2 тис. ресторанів, кафе, барів, які належать як підприємствам, так і підприємцям-фізичним особам. В них нараховувалось майже 122 тис. посадочних місць. Забезпеченість населення місцями в об'єктах ресторанного господарства за останні п'ять років зросла майже вдвічі.

Транспортні шляхи областей Подільського регіону повинні відповідати міжнародним вимогам та надавати можливість здійснювати перевезення швидко, безпечно, надійно, комфортно.

Провідне місце серед видів транспорту за величиною перевезень займає автомобільний. Автомобільний транспорт – вид транспорту, що здійснює перевезення вантажів і пасажирів автомобілями по безколієжних шляхах. Ним здійснюється 94% перевезень всіх видів вантажів і пасажирів досліджуваних областей. Мережа автомобільних доріг загального користування областей Подільського регіону складає 21,7 тис. км, із них 21,1 тис. км (97 %) з твердим покриттям. Найдовша протяжність автомобільних доріг в межах Вінницької області (майже 44 % від загальної протяжності автодоріг регіону).

Середній показник щільності автомобільних шляхів в регіоні складає 349 км на 1 тис. км² площі (цей показник є суттєво вищим від пересічноукраїнського – 277 км автошляхів на 1 тис. км² території – табл. 3.9). Найвища щільність властива для Тернопільської області (361 км автошляхів на

1 тис. км² території). Якщо оцінювати виключно кількісні показники, то такі цифри є хорошою передумовою для туристичного освоєння території, роблячи її доступною для туристів.

Проблемним місцем розвитку автомобільних доріг є не надто якісне впровадження прогресивних технологій на шляхах сполучення.

Висновки. Незважаючи на певні досягнення, ситуація в туристичній галузі Тернопільської, Хмельницької та Вінницької областей не може вважатися задовільною. Найбільшим негативом, який стримує збільшення потоку туристів у регіон, є недостатній розвиток туристичної інфраструктури, включаючи питання реконструкції та будівництва закладів розміщення, ремонту автошляхів, облаштування місць короточасного відпочинку туристів.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про туризм» / [електронний доступ – http://www.mtu.gov.ua/uk/proekt_akt_zakon_turizm/print/25376.html].
2. Кузишин А.В. Сучасний стан сформованості туристичної інфраструктури в Західноукраїнських областях // Наукові записки. Серія: Географія. – Тернопіль, 2011. – № 2. – С. 122-128.
3. Кузишин А.В. Оцінка рівня сформованості туристичної інфраструктури Тернопільської області // Туризм і гостинність в Україні: стан, проблеми, тенденції, перспективи розвитку: Матеріали I міжнародної наук.-практичної конференції (1-2 листопада 2012 року, м. Черкаси). – Черкаси: Брама-Україна, 2012. – С. 287-293.
4. Поплавська І.В. Структурно-типологічний аналіз ресторанного господарства Подільського регіону // Українська географія: сучасні виклики. Зб. наук. праць у 3-х т. К.: Прінт-Сервіс, 2016. – Т. II. – С. 254-256.
5. Статистичний щорічник Вінничина за 2015 рік / За редакцією Сергія Ігнатова. – Вінниця, 2016. – 620 с.
6. Статистичний щорічник Тернопільської області за 2015 рік / За редакцією А.А. Чорного. – Тернопіль, 2016 – 430 с.
7. Статистичний щорічник Хмельницької області за 2015 рік / За редакцією Л.О. Хамської. – Хмельницький, 2016. – 416 с.
8. Туристична діяльність в Україні у 2014 році. Статистичний бюлетень. – К. : Державна служба статистики України, 2015. – 76 с.